

Deel B - Beroeps

Handreiking RV-toets
beroepsgerichte profielvakken

RV-toets beroepsgerichte profielvakken

Lees dit deel samen met deel A, C en D van deze handreiking.

In deze handreiking voor de resultaatverbeteringstoets voor de beroepsgerichte profielvakken:

1. Moet de RV-toets voor een profielvak alle profielmodulen bevatten?
2. Waar vind ik de precieze inhoud van een profielmodule?
3. Kan ik een oud cspe gebruiken als RV-toets?
4. Mag ik voor een profielvak een RV-toets maken met alleen theorievragen?
5. Hoe kan ik (een deel van) een toets op afstand afnemen?
6. Hoeveel RV-toetsen mogen mijn leerlingen maken?
7. Hoe voorkom ik dat de RV-toets dezelfde organisatielast heeft als een geheel cspe?
8. Is er nog achtergrondliteratuur beschikbaar die kan helpen bij het opstellen van de RV-toets?

Moet de RV-toets voor een profielvak alle profielmodulen bevatten? (1)

Nee, dat hoeft niet. In het Servicedocument staat dat de RV-toets zoveel als mogelijk gebaseerd is op het eigen PTA. In je RV-toets neem je dus zoveel als mogelijk de profielmodulen en deeltaken mee die ook in het PTA zitten. Dus toetst jouw school een profielmodule of deeltaak alleen in het cspe? Dan hoeft deze geen onderdeel uit te maken van het SE-cijfer en hoef je het niet te toetsen in de RV-toets. 'Zoveel als mogelijk' biedt je school dus ruimte.

Waar vind ik de precieze inhoud van een profielmodule? (2)

De profielmodulen worden beschreven in het examenprogramma en de syllabus van het betreffende profielvak. In een syllabus staan alle leerwegen uitgewerkt. Voor een cspe is de syllabus voorschrijvend. Als de profielmodulen van jouw vak volledig zijn opgenomen in het PTA, kun je de syllabus gebruiken als inspiratie voor de RV-toets. Dit zijn de links naar de syllabi voor examenjaar 2020.

[Bouw, Wonen en Interieur](#)
[Dienstverlening en Producten](#)
[Economie en Ondernemen](#)
[Groen](#)
[Horeca, Bakken en Recreatie](#)
[Media, Vormgeving en ICT](#)
[Mobiliteit en Transport](#)
[Produceren, Installeren en Energie](#)
[Zorg en Welzijn](#)

Kan ik een oud cspe gebruiken als RV-toets? (3)

Ja, dat kan. Hierbij kun je natuurlijk zelf kiezen om bepaalde delen wel of niet te gebruiken of aan te passen. Deze cspe's uit voorgaande jaren vind je op de website van Cito:

[BB-examens 2019](#)
[BB-examens 2018](#)
[BB-examens 2017](#)
[KB-examens 2019](#)
[KB-examens 2018](#)
[KB-examens 2017](#)
[GL-examens 2019](#)
[GL-examens 2018](#)
[GL-examens 2017](#)

Wil je meer weten over het gebruiken van deze examens? Kijk dan bij de specifieke suggesties en tips bij jouw profielvak in dit document.

Mag ik voor een profielvak een RV-toets maken met alleen theorievragen? (4)

Bij de afname van de RV-toets moet je rekening houden met de geldende richtlijnen van het RIVM. Het kan dus zo zijn dat je geen mogelijkheid ziet om praktische vaardigheden te toetsen. Dan kan de RV-toets dus ook alleen uit theorievragen bestaan.

Het antwoord op de vraag is dus ja, maar wenselijk is het niet. Een profielvak is een vak waar je leerling theoretische kennis én praktische vaardigheden kan tonen, vaak in samenhang. Probeer daarom in je RV-toets een combinatie van theoretische kennis en praktische vaardigheden te toetsen. Vragen over de theorie kun je in veel gevallen combineren met het uitvoeren van een praktische opdracht. Bedenk daarbij wel dat een deel van de leerlingen juist goed scoort op de praktische onderdelen en minder goed op de theorievragen. Hiervoor kun je een compensatie inbouwen. Zie deel C van deze handreiking over cijfergeving.

Hoe kan ik (een deel van) een toets op afstand afnemen? (5)

In deze situatie is het voorstelbaar dat je het theoretische deel van je RV-toets (zoveel mogelijk) op afstand afneemt. Een handreiking over toetsen op afstand vind je bijvoorbeeld op de [site van Cito](#) en [Kennisnet](#).

Hoeveel RV-toetsen mogen mijn leerlingen maken? (6)

Vmbo BB- en KB-leerlingen mogen voor maximaal drie vakken een RV-toets maken: het beroepsgerichte profielvak en twee avo-vakken. Vmbo GL-leerlingen kunnen voor maximaal twee vakken een RV-toets maken. Een of meerdere herkansingen mogen ook worden ingezet voor de beroepsgerichte keuzevakken. Gezien de beperkte mate waarin het cijfer voor een keuzevak meetelt, is dit niet een voor de hand liggende keuze.

Hoe voorkom ik dat de RV-toets dezelfde organisatielast heeft als een geheel cspe? (7)

Door een gefundeerde keuze te maken over wat je in de RV-toets wilt en kunt toetsen.

Kies daarbij voor die onderdelen uit het PTA / de syllabus

- die je wezenlijk vindt voor het profielvak;
- waarvan de afname organiseerbaar is;
- waarbij je recht doet aan de verschillende vaardigheden van een kandidaat.

De praktische suggesties en de tips die je per profielvak en per profieldeel in deze handreiking aantreft beslaan alle modules. Het is niet verplicht om alle deeltaken op te nemen in een RV-toets. Maak ook uit de praktische suggesties en de tips een gefundeerde keuze.

Is er nog achtergrondliteratuur beschikbaar die kan helpen bij het opstellen van de RV-toets? (8)

- Voor theorievragen zijn meerdere bronnen beschikbaar. Bijvoorbeeld minitoetsen uit cspe's uit eerdere afnamejaren (zie oefenen.facet.nl) of [de schoolexamenbank](https://www.schoolexamenbank.nl).
- In de Stichting Platforms vmbo (SPV) werken docentenplatforms samen aan het vmbo. SPV richt zich op de beroepsgerichte profielen én de avo-vakken. Meer informatie: [Stichting Platforms VMBO online](https://www.stichtingplatformsvmbo.nl).
- [Vakinhoudelijke uitwerkingen](#): voor veel beroepsgerichte keuzevakken zijn vakinhoudelijke uitwerkingen gemaakt. In de vakinhoudelijke uitwerkingen vind je een nadere toelichting bij de eindtermen uit het examenprogramma. Die eindtermen zijn vaak globaal geformuleerd en maken weinig onderscheid tussen leerwegen.

In deze handreiking

Praktische suggesties en tips voor achtereenvolgens deze profielvakken:

- Dienstverlening en Producten
- Zorg en Welzijn
- Media, Vormgeving en ICT
- Bouwen, Wonen en Interieur
- Mobiliteit en Transport
- Produceren, Installeren en Energie
- Economie en Ondernemen
- Horeca, Bakken en Recreatie
- Groen

Dienstverlening en Producten

Tips voor de RV-toets

Algemene tips

- De RV-toets bestaat bij voorkeur uit een of meer praktische opdrachten, gecombineerd met theoretische vragen. Dit geldt voor alle modules van het profielvak Dienstverlening en Producten.
- Je kunt je vragen zowel mondeling als schriftelijk stellen.
- Neem je de RV-toets mondeling af bij meerdere leerlingen? Maak dan per categorie ook meerdere vragen. Zo krijgen niet alle leerlingen dezelfde vragen, maar kunnen ze wel uit alle categorieën een vraag beantwoorden.

Tips voor Module 1 - Organiseren van een activiteit voor een opdrachtgever (BB / KB / GL)

- Combineer een praktische opdracht met theoretische vragen. Denk aan een kookopdracht (1.3.4) uit een oud cspe met een aantal mondelinge vragen. Deze mondelinge vragen kunnen gaan over de voedingsmiddelen uit het recept, de bereidingswijze van het gerecht, het omrekenen van hoeveelheden van 2 personen naar X personen, hygiëne. Je kunt de vragen stellen tijdens het koken.
- Combineer een of meer praktische opdrachten op de computer (of op papier) met theoretische vragen. Gebruik bijvoorbeeld (aangepaste) opdrachten uit een oud cspe, zoals het maken van een draaiboek, kostenberekening of indeling. Stel daarna een aantal (meerkeuze)vragen over module 1 of eindtermen in het PTA.

Tips voor Module 2 - Presenteren, promoten en verkopen (BB / KB)

- Combineer een praktische opdracht met theoretische vragen. Denk aan het voeren van een verkoopgesprek (2.2.3), gecombineerd met een aantal mondelinge of schriftelijke vragen. Deze vragen kunnen gaan over koopmotieven, bijverkoop, instructie geven over het gebruik van een bepaald product, promoten van een product.
- Combineer een aantal praktische opdrachten op de computer of op papier. Dit kunnen (aangepaste) opdrachten uit een oud cspe zijn, bijvoorbeeld het maken van een blog, per mail reageren op een klacht, het maken van een flyer, nieuwsbrief of poster.

Tips voor Module 3 - Een product maken en verbeteren (BB / KB)

- Combineer een praktische opdracht met theoretische vragen. Denk aan een werkstuk (3.2.2) uit een oud cspe, gecombineerd met een aantal mondelinge vragen. Deze mondelinge vragen kunnen gaan over de materialen van het werkstuk, de gebruikte gereedschappen en machines, veiligheid en persoonlijke beschermingsmiddelen. Je kunt de vragen stellen tijdens het maken van het werkstuk.
- Combineer één praktische opdracht op de computer met een aantal theoretische vragen. Dit kan een (aangepaste) tekenopdracht uit een oud cspe (3.1.2) zijn, gecombineerd met een aantal (meerkeuze)vragen over module 3 of eindtermen in het PTA.

Tips voor Module 4 - Multimediale producten maken (BB / KB / GL)

Combineer een of meer praktische opdrachten met theoretische vragen. Laat leerlingen bijvoorbeeld een storyboard maken voor nog zelf te maken foto's en filmfragmenten. Aan de foto's en filmpjes stel je bepaalde eisen. Vervolgens laat je het gemaakte materiaal bewerken tot één film. Ter inspiratie kun je de eisen voor filmpjes uit oude cspe's bekijken. Laat deze opdrachten volgen door een aantal (meerkeuze)vragen over module 4 of de eindtermen in het PTA.

Zorg en Welzijn

Tips voor de RV-toets

Algemene tips

- Onderstaande suggesties houden rekening met de RIVM-richtlijn van 1,5 meter afstand.
- De meeste opdrachten kun je eventueel ook uitvoeren met een video-verbinding.

Tips voor Module 1 - Mens en gezondheid (BB / KB)

opdracht over:	suggestie / tip:
gerecht bereiden	Kies uit een cspe van de afgelopen jaren een geschikte kookopdracht. Je kunt bij de beoordeling (delen uit) het bijbehorende CV gebruiken.
voedingsmiddelen	Bespreek een verpakking van voedingsmiddelen, bijvoorbeeld uit de kookopdracht. Aspecten die aan de orde kunnen komen: <ul style="list-style-type: none">- voedingswaarde (per 100 gr)- wel of niet geschikt voor bepaald dieet; waarom wel/niet?- wel of niet geschikt voor vegetarisch (BB) / veganistisch (KB)- allergieën (noten, gluten, lactose, etc)- houdbaarheid/bewaaradvies
leefstijl	Gebruik delen uit een theorieopdracht cspe (onderdeel A) over gezonde leefstijl. Of: bespreek hoe de corona-maatregelen van het RIVM van invloed zijn op haar/zijn leefstijl.
rekenopdracht	Laat een recept omrekenen naar meer personen.

Tips voor Module 2 - Mens en omgeving (BB / KB)

opdracht over:	suggestie / tip:
schoonmaken	<ul style="list-style-type: none">- Kies een kleine schoonmaakopdracht (bijvoorbeeld: keukenkastje schoonmaken).- Bespreek de keuze van materialen bij schoonmaakwerkzaamheden (in theorie of praktijk).
de was doen	Bespreek a.d.h.v. het behandelingsetiket in bijvoorbeeld een kledingstuk: <ul style="list-style-type: none">- het kiezen van een geschikt wasmiddel (ook afleiders erbij)- het kiezen van een geschikt wasprogramma op de wasmachine <i>Of:</i> Laat je leerling uitleggen wat de wassymbolen op het etiket betekenen.
baliewerkzaamheden	<ul style="list-style-type: none">- Laat je leerling een telefoongesprek voeren (casus: een cliënt wil een afspraak maken/verzetten, etc).- Laat een telefoonnotitie maken, de agenda invullen o.i.d.
aanpassingen in en rondom gebouw	Bespreek welke aanpassingen mogelijk zijn om een gebouw bijvoorbeeld rolstoelvriendelijk of veilig voor kleine kinderen te maken.
ICT-opdracht	Laat je leerling met een tekstverwerkingsprogramma: <ul style="list-style-type: none">- een uitnodiging maken (BB)- een flyer maken over bijvoorbeeld de corona-richtlijnen van het RIVM (KB)

Tips voor Module 3 - Mens en activiteit (BB / KB / GL)

opdracht over:	suggestie / tip:
speelgoed/spellen	Laat je leerling afbeeldingen zoeken van geschikt speelgoed/spellen: - voor leeftijdsgroep(en) - en/of het stimuleren van bepaalde (motorische/cognitieve/sociale) vaardigheden
knutselen	Laat je leerling: - een eenvoudig knutselwerkje zoeken voor een bepaalde leeftijdsgroep - zelf een voorbeeld maken van dit knutselwerkje - een werkkaart maken voor dit knutselwerkje
groepsactiviteiten	Laat je leerling: - een parcours van geschikte activiteiten bedenken voor een bepaalde doelgroep, een bepaald aantal deelnemers, binnen een bepaalde tijd - een plattegrond maken waarop dit parcours zichtbaar is met de tijden - een schema voor het parcours maken (hoe groot zijn de groepen, welke groep begint waar en hoe laat, etc. (KB/GL)
kostenoverzicht	Laat je leerling: - een kostenberekening maken voor een bepaalde activiteit of aanschaf - of een opdracht kosten berekenen kiezen uit een eerder afgenomen cspe

Tips voor Module 4 - Mens en zorg (BB / KB / GL)

opdracht over:	suggestie / tip:
E.H.B.O.	Kies 3 (BB), 4 (KB) of 5 (GL) materialen uit de EHBO-koffer en laat je leerling vertellen: - waarvoor dit materiaal wordt gebruikt - hoe je dit materiaal gebruikt - waar je vooral op moet letten bij gebruik van dit materiaal, etc. (antwoorden conform Oranje Kruis boekje) of Geef een situatieschets van een slachtoffer (ernstige aandoening of verwonding), je leerling gaat 112 bellen. Laat je leerling vertellen welke informatie hij/zij 112 moet geven.
zorg op maat	Je leerling bekijkt (een of meerdere keren) een filmfragment over een zorgvrager en zorgverlener (uit een eerder afgenomen cspe of van internet). Bespreek vervolgens: - de communicatie (bijv. begroeten, afscheid, tutoyeren, bij transfer, tijdens het verlenen van de zorg) - het interesse tonen in de zorgvrager (BB) / empathie tonen aan de zorgvrager (KB/GL) - het ergonomisch werken - het veilig werken - welke zorg wordt verleend en hoe de zorgverlener dit doet
reflectie n.a.v. filmfragment	Als je leerling zelf de zorg uit het filmfragment zou verlenen. Zou hij/zij dit hetzelfde doen als de zorgverlener of juist anders? Waarom wel/niet?
ziekten en ziekteverschijnselen	Stel theoretische of mondelinge vragen over corona (KB/GL). Gebruik hierbij eventueel een kort tv-fragment / krantenartikel. Ga in op: - het bacterie/virus - de besmetting/incubatie/immuun - een vaccin - hygiëne - de ernst van de ziekte - etc.

Media, Vormgeving en ICT

Tips voor de RV-toets

Algemene tips

- De RV-toets bestaat bij voorkeur uit een of meer praktische opdrachten, aangevuld met enkele theoretische vragen.
- Hieronder vind je per module suggesties voor praktische opdrachten.
- Voor de theoretische vragen kun je je baseren op de syllabus en de bijbehorende begrippenlijst.

Tips voor Module 1 - Audiovisuele Vormgeving en Productie (BB / KB)

Je kunt je leerling een filmpje of animatie laten maken met een daarbij passende voorbereidende opdracht, bijvoorbeeld een storyboard of een spotlist. Als voorbereiding stel je een lijst met productie-eisen en/of een script op. Ook lever je de uitgangbestanden aan. Wij raden de volgende bestandstypes aan:

animatie	.png of .ai
film	mp4, op minimaal 1280 x 720
geluidsfragmenten	mp3, let op de bitrate, minimaal 192 kbit/sec
foto's	jpg
logo's / vrijstaande afbeeldingen	png
vectorbestanden	ai

Tips voor Module 2 - 2d3d Vormgeving en Productie (BB / KB)

Laat je leerling een 2d- of 3d-product ontwerpen en maken. Denk bijvoorbeeld aan de voorbeelden in de syllabus:

2d-product	logo, folder, flyer, poster, kaart
3d-product	verpakking, display, maquette, pop-up-kaart, schuifkaart, sleutelhanger

De opmaak kun je digitaal laten inleveren, maar voor een volledig eindproduct zal er ook geprint en nabewerkt moeten worden. Houd bij het printen en nabewerken rekening met benodigde materialen, zoals papier en snijmaterialen. Zijn die voor je leerling beschikbaar?

Als voorbereiding stel je een lijst met productie-eisen op. Daarbij kun je er bij een complex product voor kiezen om zelf een dummy/mock-up te maken als voorbeeld, en daarvan een foto/filmpje beschikbaar te stellen aan je leerling. Ook lever je de uitgangbestanden aan. Wij raden de volgende bestandstypes aan:

afbeeldingen	jpg
vectorbestanden	eps
logo's	eps
werktekeningen	pdf, lever deze bij een complex product aan met afloop en snijtekens

Tips voor Module 3 – ICT (BB / KB / GL)

Laat je leerling een netwerk aansluiten en instellen. Zorg dat dit netwerk minimaal bestaat uit een router, een of meerdere pc's en een draadloze device, zoals een IP-camera of een tablet.

Eventueel kun je deze opdracht nog uitbreiden met het installeren van software.

Voor KB en GL voeg je daaraan nog een extra opdracht toe. Denk bijvoorbeeld aan het maken van een offerte of factuur met een spreadsheetprogramma, het maken van een handleiding bij eerder geïnstalleerde software, of een vergelijking van twee ICT-producten en een daarbij behorend advies.

Zorg dat alle materialen klaarliggen samen met eventuele inloggegevens. Bij de extra opdracht voor KB en GL lever je ook de uitgangsbestanden aan. Wij raden de volgende bestandstypes aan:

spreadsheet	xlsx
afbeeldingen	jpg en/of png
teksten	docx

Tips voor module 4 - Interactieve Vormgeving en Productie (BB / KB / GL)

Laat je leerling een interactief product maken. Denk bijvoorbeeld aan een digitaal magazine of website. Een KB- of GL-leerling laat je het product ook ontwerpen. Een BB-leerling mag volgens de syllabus niet ontwerpen. Bij deze leerlingen lever je de ontwerpen aan.

Als voorbereiding stel je een lijst met productie-eisen op. Ook lever je de uitgangsbestanden aan. Wij raden de volgende bestandstypes aan:

afbeeldingen	jpg, png
logo's/vectorbestanden	ai (let op: niet direct plaatsbaar op een website)
teksten	docx
video's en animaties	mp4
inschrijfformulieren/ contactformulier etc.	pdf

Bouwen, Wonen en Interieur

Tips voor de RV-toets

Algemene tips

- In oude cspe's vind je diverse opdrachten die je kunt inzetten voor de RV-toets.
- Hieronder vind je per profielmodule suggesties voor een aantal opdrachten.
- Je leerlingen kunnen de meeste opdrachten leerlingen desgewenst thuis op afstand uitvoeren.

Tips voor Module 1 - Bouwproces en bouwvoorbereiding (BB / KB / GL)

opdracht over:	suggestie / tip:
tekeninglezen BB, KB, GL	<p>Gebruik een van de tekeningleesopdrachten uit oude cspe's BWI. Handig om te weten:</p> <ol style="list-style-type: none">(1) Bij BB en KB is dit altijd opdracht 1 in onderdeel A. Voor de beoordeling kun je het bijbehorend correctievoorschrift gebruiken.(2) De bouwvoorbereidingstekening wisselt elk examenjaar. Per examenjaar is deze voor alle leerwegen, en voor rood en blauw gelijk. Vaak vind je de tekening als pdf bij de applicaties. <p>Enkele tips:</p> <ul style="list-style-type: none">- In BWI-BB 2017 vind je bij de applicaties een Word-bestand dat leerlingen digitaal kunnen invullen. Dit is ideaal voor toetsing op afstand. Je kunt deze vragen ook inzetten voor KB.- In BWI-BB, -KB en -GL 2018 vind je schriftelijke opdrachten die de leerling in opdrachtenboekjes moet beantwoorden. Deze opdrachtenboekjes zijn Word-documenten. Voor online toetsing kun je deze opdrachten uit de boekjes halen en leerlingen de antwoorden digitaal laten invullen.- In de examens BWI-KB en -GL kregen leerlingen tot vorig jaar ook diverse vragen over een Stabu-bestek. In de syllabus 2020 is het lezen en interpreteren van zo'n bestek fors verminderd. Wees dus kritisch of en welke vragen je hierover wilt gebruiken.
profielen stellen BB, KB	<p>BB (en eventueel KB): Geef leerlingen een (deel van) een plattegrond en laat ze aangeven waar de metselprofielen moeten komen voor het buitenspouwblad of het binnenspouwblad. Een voorbeeld van zo'n opdracht vind je in BWI-BB 2018 rood en blauw, opdracht 2 in onderdeel A.</p>
calculatie invullen KB, GL	<p>In oude examens voor KB en GL vind je diverse voorbeelden van opdrachten met een calculatie. Meestal gaan deze opdrachten over de bouwvoorbereidingstekening en het bijbehorend Stabu-bestek.</p> <p>Enkele voorbeelden:</p> <ul style="list-style-type: none">- opdracht 3 uit BWI-KB 2017, BWI-KB 2019-rood en -blauw, onderdeel A Deze calculaties zijn ook voor GL te gebruiken. Let op: Hierbij hebben leerlingen ook een bestek nodig. Je vindt dit als pdf-bestand bij de applicaties.- opdracht 1 uit de examens BWI-GL 2019 rood en blauw, onderdeel A
praktijk-opdracht BB, KB, GL	<p>Wil je een praktijkopdracht gebruiken en is het mogelijk leerlingen naar school te laten komen? Kijk dan eens in de examens GL 2018 en 2019. Opdracht 3 in onderdeel A is een korte praktijkopdracht waarin leerlingen maten op bouwramen aftekenen of over maten op profielen en/of deurkozijnen overhalen.</p> <p>Let op: De opdrachten zijn gemaakt voor GL. Het kan zijn dat er wat aanpassingen nodig zijn als je ze voor BB en KB wilt inzetten.</p>

Tips voor Module 2 - Bouwen vanaf de fundering (BB / KB)

opdracht over:	suggestie / tip:
werk- voorbereiding BB, KB	<p>Er zijn veel mogelijkheden om de stof over werkvoorbereiding en materialenkennis uit de deeltaken 2.1, 2.2 en 2.3 te toetsen. In opdracht 1 in onderdeel B van de examens BWI-BB en -KB vind je meestal schriftelijke of digitale opdrachten die goed op afstand gemaakt kunnen worden.</p> <p>Enkele suggesties:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vragen over isolatie: opdracht B1 in BWI-BB en -KB 2018 rood en blauw - berekening stenen voor een gevel: opdracht B1 in KB 2019 rood - werkvoorbereiding voor fundering: opdracht B1 in BWI-KB 2019 - je kunt ook zelf via een online videoverbinding materialen laten zien en daar vragen over stellen.
praktijk- opdracht BB, KB	<p>Als de situatie op school het toelaat om leerlingen praktijkopdrachten te laten uitvoeren, dan kun je één van de praktijkopdrachten uit oude examens inzetten.</p> <p>Enkele suggesties:</p> <ul style="list-style-type: none"> - een compacte bekisting vind je in het BWI-BB 2016, opdracht 6. Deze opdracht vergt weinig materiaal en ruimte, en is ook voor KB inzetbaar. - een metselopdracht: BWI-BB 2017 en 2019 (rood en blauw): opdracht 2 van onderdeel B.
CAD-tekening en / of schets BB, KB	<p>Voor toetsing op afstand is een CAD-tekening of een schets-opdracht over een fundering of opgaand werk een handig alternatief voor een praktijkopdracht.</p> <p>Handig om te weten:</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) in de examens tot en met 2019 zaten deze tekenopdrachten in onderdeel A, omdat ze gekoppeld waren aan de bouwvoorbereidingstekening. (2) vaak is het in deze examens een vervolgoopdracht en moeten leerlingen eerst zelf bepaalde maten of gegevens opzoeken op de bouwvoorbereidingstekening. Als je het tekening lezen niet wilt beoordelen, kun je je leerlingen deze maten vooraf al geven. Je vindt deze maten in het correctievoorschrift. <p>Enkele suggesties:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opdracht 2 in onderdeel A uit BWI-BB en -KB 2018 rood en blauw of BWI-KB 2017 - laat leerlingen een detail of een spouwmuur uit een bouwvoorbereidingstekening natekenen in een CAD-programma

Tips voor Module 3 - Hout- en meubelverbindingen (BB / KB)

opdracht over:	suggestie / tip:
algemeen	De examenstof uit profielmodule 3 en 4 wordt in de BWI-examens vaak in één opdracht of in één onderdeel gecombineerd. Wil je alleen de stof uit profielmodule 3 toetsen? Dan vind je hier wat suggesties.
schets of 3D-tekening BB, KB	<p>Laat BB- en KB-leerlingen een schets of een 3D-tekening maken van een onderdeel van een meubel, aan de hand van een werktekening. Laat ze hierin enkele verbindingen tekenen en materialen aangeven. Dan toets je al een belangrijk deel van de stof van profielmodule 3.</p> <p>Suggestie: In de examens BWI-BB 2017-2019 vind je in onderdeel C een schetsopdracht die je hiervoor kunt gebruiken. Je kunt de opdracht aanpassen door leerlingen in plaats van de schets, een 3D-tekening van dat onderdeel te laten maken. Beoordeel deze schets of 3D-tekening met name op het tekenen van verbindingen.</p>
werkvoorbereiding BB, KB	<p>Laat je leerlingen een materiaalstaat invullen aan de hand van een werktekening.</p> <p>Suggestie: gebruik een werktekening uit de bijlage bij onderdeel D uit een examen BWI-BB 2017, 2018 of 2019. Als hier een materiaalstaat in zit, maak deze dan leeg en laat leerlingen deze materiaalstaat invullen.</p>
theorievragen BB, KB	<p>Je kunt vragen stellen over het veilig gebruik van machines en gereedschappen door bijvoorbeeld foto's te laten zien en daar vragen over te stellen. Bijvoorbeeld over de geleider van een cirkelzaagmachine, over het zaaglint van een lintzaagmachine, over de bediening van een dominofrees.</p> <p>Als je deze vragen digitaal, bijvoorbeeld in Word, stelt, kun je de opdracht op afstand afnemen. In de minitoetsen bij onderdeel C van BWI-BB en -KB vind je voorbeelden van dit soort vragen.</p>

Tips voor Module 4 - Design en decoratie (BB / KB / GL)

opdracht over:	suggestie / tip:
algemeen	<p>(1) In de examens BWI-KB onderdeel C en BWI-GL onderdeel B zit vaak dezelfde ontwerp-opdracht. Bij GL is dit meestal een iets beknoptere variant, omdat er voor het GL-examen minder tijd beschikbaar is. Ook ontbreekt in de GL-versie het ontwerpen van verbindingen.</p> <p>(2) De examenstof uit profielmodule 3 en 4 wordt in de BWI-examens vaak in één opdracht of in één onderdeel gecombineerd. Hieronder staan suggesties als je alleen de stof uit profielmodule 4 wilt toetsen.</p>
3D-tekening van een meubel BB	<p>Suggestie: gebruik een van de 3D-tekenopdrachten uit onderdeel C van de examens BWI-BB 2018 of 2019 blauw of rood. Je toetst hiermee of je leerlingen de meubels correct in het tekenprogramma hebben getekend én of ze de werktekeningen goed kunnen lezen.</p>

ontwerp- opdracht KB, GL	Ontwerpopdrachten zijn heel geschikt om op afstand te toetsen. Voor profielmodule 4 kun je verschillende ontwerpopdrachten gebruiken: (1) meubelontwerp: laat je leerlingen een meubelontwerp maken op basis van eisen van een klant. Je kunt daarvoor een werktekening van een meubel geven en aangeven dat ze in het ontwerp iets moeten veranderen. Of je laat je leerlingen helemaal vrij in het ontwerp. Tips voor geschikte opdrachten: - BWI-KB 2017, opdracht 1 uit onderdeel D - BWI-KB 2018 en 2019, opdracht 1 uit onderdeel C of GL 2018 en 2019, opdracht 1 uit onderdeel B (2) sign-ontwerp: in de examens BWI-GL 2018 en 2019 vind je in de versies rood en blauw vier verschillende sign-opdrachten die ook voor KB heel geschikt zijn. Meestal is voor deze opdrachten een signprogramma nodig, zoals Easysign. Als je leerlingen de opdracht thuis moeten maken en niet over zo'n programma beschikken, dan kun je ze het ontwerp wellicht op papier laten maken met kleurpotloden en plakkaatverf. Enkele tips voor deze situatie: - vaak zitten er eps-tekeningen bij die leerlingen moeten verwerken. Converteer deze naar een jpg-afbeelding die leerlingen zelf thuis kunnen printen of openen, zodat ze deze kunnen overtekenen. - laat, in plaats van deze eps-tekeningen, leerlingen zelf geschikte afbeeldingen op internet vinden en gebruiken.
decoratie- technieken en de behandeling van plaat- materiaal BB, KB, GL	In de examens BWI-BB, -KB en -GL zit vanaf 2017 een filmpje waarin iemand handelingen uit profielmodule 4 uitvoert. Sommige handelingen zijn goed, andere niet. Dit filmpje is per examenjaar en per versie rood of blauw voor alle leerwegen gelijk. Er is dus een filmpje voor het examen 2017, 2018-rood, 2018-blauw, 2019-rood en 2019-blauw. Je vindt deze bij de applicaties. Suggestie: gebruik de opdracht in deze examens die bij het filmpje horen, of bedenk zelf enkele vragen over zo'n filmpje.
werk voorbereiding BB, KB, GL	Suggestie: geef leerlingen een afbeelding van een etiket of een kenmerkenblad van verf en laat hen aan de hand daarvan een: - werkplanning maken (BB) - uitrekenen hoeveel verf ze nodig hebben voor een bepaalde klus (KB, GL)
meubel maken BB, KB	Als de situatie op school het toelaat om leerlingen praktijkopdrachten te laten uitvoeren, dan kun je een van de praktijkopdrachten uit oude examens inzetten. Deze meubel-opdrachten kosten veel tijd (ca. 300-350 minuten). Met deze suggesties kun je de tijd van de opdrachten inkorten: - lever al het hout en plaatmateriaal geschaafd en op maat aan en leg dit gesorteerd klaar, zodat de leerling direct weet wat hij waarvoor moet gebruiken. - neem de KB-variant van de opdrachten, deze zijn vaak iets beperkter doordat er bijvoorbeeld geen decoratie wordt aangebracht. - laat leerlingen waar mogelijk aftekenmallen gebruiken, dit bespaart tijd. - controleer direct of de leerling correct heeft afgetekend, zodat hij niet doorwerkt met een fout en later in de problemen komt. - zorg dat al het gereedschap gebruiksklaar klaar ligt en alle machines al correct zijn ingesteld. - een extreme oplossing: maak zelf al een deel van het meubel en laat de leerling de rest maken.

Mobiliteit en Transport

Tips voor de RV-toets

Algemene tips

- Onderstaande suggesties houden rekening met de RIVM-richtlijn van 1,5 meter afstand.

Tips voor Module 1 - Motorconditie testen (BB / KB / GL)

opdracht over:	suggestie / tip:
motormechanische onderdelen meten (1.1)	Kies uit een cspe van de afgelopen jaren een geschikte meetopdracht van de krukas, nokkenas of zuiger. Ook kun je denken aan een inspectie-opdracht met de endoscoop. Je kunt bij de beoordeling (delen uit) het bijbehorende CV gebruiken.
werkzaamheden aan het smeersysteem (1.2)	Laat je leerling een inspectie uitvoeren aan het smeersysteem. Dit kan op basis van een bestaande checklist of een opdracht over dit onderwerp uit een oud cspe. Geef hierna de opdracht om een onderdeel te vervangen. Je kunt in de te vervangen onderdelen variëren, zodat niet alle leerlingen dezelfde opdracht uitvoeren. Een andere optie is om leerlingen de motorolie te laten verversen in het smeersysteem.
werkzaamheden aan het koelsysteem (1.3)	Laat je leerling een inspectie uitvoeren aan het koelsysteem. Dit kan op basis van een bestaande checklist of een opdracht over dit onderwerp uit een oud cspe. Geef hierna de opdracht om een onderdeel te vervangen. Je kunt in de te vervangen onderdelen variëren, zodat niet alle leerlingen dezelfde opdracht uitvoeren. Een andere optie is om leerlingen de koelvloeistof te laten verversen in het koelsysteem.
combineren met theorie	Je kunt een of meerdere praktische opdrachten ook combineren met een aantal theoretische vragen. Dit kunnen (aangepaste) opdrachten zijn uit een oud cspe, inclusief een aantal van de theorievragen daarbij over module1 of theorievragen over andere eindtermen die volgens het PTA nog getoetst moeten worden.

Tips voor Module 2 - Wielophanging en carrosserie (BB / KB)

opdracht over:	suggestie / tip:
wielophanging en veer- en stabilisatiesysteem (2.1)	Laat je leerling een inspectie uitvoeren aan de wielophanging, veersysteem, schokdemping of stabilisatiesysteem. Dit kan op basis van een bestaande checklist of een opdracht over dit onderwerp uit een oud cspe. Geef hierna de opdracht om een onderdeel te vervangen. Je kunt in de te vervangen onderdelen variëren, zodat niet alle leerlingen dezelfde opdracht uitvoeren.
banden en wielen (2.2)	Laat je leerling een inspectie uitvoeren van de banden en wielen. Dit kan op basis van een bestaande checklist of een opdracht over dit onderwerp uit een oud cspe. Geef hierna de opdracht om een band te vervangen en te balanceren. Een andere opdracht kan het repareren van een tubeless-band zijn.
carrosserie (2.3)	Laat je leerling een inspectie uitvoeren van de carrosserie. Dit kan op basis van een bestaande checklist of een opdracht over dit onderwerp uit een oud cspe. Geef hierna de opdracht om een onderdeel van het portier te vervangen, zoals een portiervanger of handgreep. Een andere opdracht kan het afstellen van de motorkap, achterklep of portier zijn.
combineren met theorie	Je kunt een of meerdere praktische opdrachten ook combineren met een aantal theoretische vragen. Dit kunnen (aangepaste) opdrachten uit een oud cspe zijn, inclusief een aantal van de theorievragen daarbij over module 2 of theorievragen over andere eindtermen die volgens het PTA nog getoetst moeten worden.

Tips voor Module 3 - Verlichtings- en comfortsystemen (BB / KB / GL)

opdracht over:	suggestie / tip:
eenvoudige elektrische schakelingen (3.1)	Laat je leerling een eenvoudige schakeling tekenen of namaken met een accu, schakelaar en lamp. Dit kan op basis van een schakeling, tekening of een opdracht over dit onderwerp uit een oud cspe. Geef hierna de opdracht om de spanning en stroomsterkte te meten in de schakeling. Bij KB en GL kun je ook metingen aan een schakeling met een relais of een V4-meting laten uitvoeren. Een andere opdracht kan het controleren en vervangen van een accu zijn. Of je laat je leerling een 7-polige (BB) of 13-polige (KB/GL) stekker aansluiten op een lichtbalk of fietsendrager.
verlichtings- en signaleringssystemen (3.2)	Laat je leerling een deel van het verlichtings- of signaleringssysteem aansluiten op een practicumbord. Dit kan op basis van een bestaande schakeling of een opdracht over dit onderwerp uit een oud cspe. Bij KB en GL kun je er ook voor kiezen om je leerling een deel van de schakeling te laten tekenen.
comfort- en veiligheidssystemen (alleen bij KB en GL) (3.3)	Laat je leerling de wis-was installatie of ventilatieregeling controleren op de werking. Dit kan op basis van een bestaande checklist of een opdracht over dit onderwerp uit een oud cspe.
elektromotoren (3.4)	Laat je leerling een elektromotor controleren op de werking. Je kunt variëren tussen de ruitenwissermotor en de koplamphoogte-verstelmotor. Vraag hierna deze elektromotor te vervangen.
combineren met theorie	Je kunt een of meerdere praktische opdrachten ook combineren met een aantal theoretische vragen. Dit kunnen (aangepaste) opdrachten uit een oud cspe zijn, inclusief een aantal van de theorievragen daarbij over module 3 of theorievragen over andere eindtermen die volgens het PTA nog getoetst moeten worden.

Tips voor Module 4 - Transport (BB / KB)

opdracht over:	suggestie / tip:
bedrijfsvoertuig laden en lossen (4.1)	Laat je leerling een eenvoudig laadplan tekenen. Dit kan op basis van een routeplanning of een opdracht over dit onderwerp uit een oud cspe. Geef hierna de opdracht om op basis van dit laadplan een laadruimte te vullen. Let op het gebruik van het juiste interne transportmiddel en de juiste PBM's. Je kunt je leerling ook vragen om de lading op de juiste wijze te stuwen en te zekeren met span- en sjormateriaal of een stuwstang. Een andere opdracht: laat je leerling een (digitale) vrachtbrief invullen van een zending. Je kunt gebruikmaken van de digitale vrachtbrief van een oud cspe.
voertuigcontrole uitvoeren (1.2)	Laat je leerling een voertuigcontrole uitvoeren. Dit kan op basis van een bestaande checklist of een opdracht over dit onderwerp uit een oud cspe. Geef hierna de opdracht om een onderdeel te vervangen. Je kunt in de te vervangen onderdelen variëren, zodat niet alle leerlingen dezelfde opdracht uitvoeren. Denk aan het vervangen van een niet-werkende lamp. Een andere opdracht: laat je leerling een documentencontrole uitvoeren. Dit kan op basis van een bestaande checklist of een opdracht over dit onderwerp uit een oud cspe.
routeplanning maken (1.3)	Laat je leerling een routeplanning uitvoeren. Dit kan op basis van een adressenlijst (BB maximaal 4 en KB maximaal 8) of een opdracht over dit onderwerp uit een oud cspe.
combineren met theorie	Je kunt een of meerdere praktische opdrachten ook combineren met een aantal theoretische vragen. Dit kunnen (aangepaste) opdrachten uit een oud cspe zijn, inclusief een aantal van de theorievragen daarbij over module 4 of theorievragen over andere eindtermen die volgens het PTA nog getoetst moeten worden.

Producersen, Installeren en Energie

Tips voor de RV-toets

Tips voor Module 1 - Ontwerpen en maken (BB /KB / GL)

opdracht over:	suggestie / tip:
ontwerpen: CAD	<p>In onderdeel A van alle cspe's van de afgelopen jaren staan geschikte 3D-CAD-opdrachten. Let erop dat BB-kandidaten volgens de syllabus 2020 alleen onderdelen (parts) hoeven te kunnen tekenen. Bij KB- en GL-kandidaten kun je ook een werktekening en/of een samenstellingstekening (assembly) toetsen. Om de toetstijd te verkorten, kun je slechts een gedeelte van de CAD-opdracht laten maken. Voor de beoordeling kunt je (delen uit) het bijbehorende correctievoorschrift gebruiken.</p> <p>Tekenen met een 2D-CAD-programma staat niet meer in de syllabus 2020, dus 2D-CAD-opdrachten kun je niet gebruiken.</p>
maken: draaien, boren, zagen, schroefdraad snijden/tappen	<p>In onderdeel B van alle cspe's van de afgelopen jaren staan werkstukken. Bij de werkstukken van de cspe's BB en KB worden vaardigheden uit module 1 en module 2 gecombineerd. Een gl-werkstuk bevat alleen vaardigheden uit module 1.</p> <p>Een compleet werkstuk maken kost veel tijd. Je kunt de toetstijd verkorten door leerlingen slechts enkele losse onderdelen van een werkstuk te laten maken. Kies onderdelen waarbij de verspanende bewerkingen getoetst worden.</p>
theorie	<p>Een deel van de vragen in de minitoetsen van onderdeel B gaat over module 1. Daarnaast bevatten de opdrachtenboekjes van onderdeel B ook theorievragen. Deze zijn meestal gekoppeld aan het werkstuk uit dat cspe. Opdrachten over calculeren of materiaal bestellen kun je vinden in onderdeel A van enkele cspe's KB en GL. Let op dat volgens de syllabus van 2020 deeltaak 1.1.5 deels alleen nog voor gl geldt.</p> <p>Je kunt ook kiezen voor vragen bij een filmfragment. In onderdeel B van het cspe 2017 zit een filmpje met vragen over het bedraden van een klemmenstrook.</p>
kern	<p>Probeer ook enkele kernvaardigheden mee te toetsen. Kernvaardigheden die in veel opdrachten uit cspe's indirect worden meegetoetst zijn o.a.: tekeninglezen, een technische tekening maken en werken volgens procedures.</p>

Tips voor Module 2 - Bewerken en verbinden van materialen (BB / KB)

opdracht over:	suggestie / tip:
bewerken van materialen: buigen, knippen	Laat enkele onderdelen van plaatmateriaal maken. Zie ook de opmerking bij Profielmodule 1 over het maken van een compleet werkstuk. Bij alle werkstukken van oude cspe's BB/KB onderdeel B zitten onderdelen van plaatmateriaal, waarbij vaardigheden uit module 2 worden getoetst.
verbinden: MAG-hechtlassen, puntlassen, blindklinken, schroeven, persen	Laat de gemaakte onderdelen van een werkstuk samenstellen. Je laat dan een deel van een werkstuk maken. Je kunt vooraf ook zelf de ontbrekende onderdelen van het werkstuk voorbereiden, zodat leerlingen met hun eigen onderdelen en jouw onderdelen een compleet werkstuk kunnen samenstellen. Een andere optie is om slechts enkele losse verbindingen te laten uitvoeren en te beoordelen.
theorie	Een deel van de vragen in de minitoetsen van onderdeel B gaat over module 2. Daarnaast staan er in opdrachtenboekjes van onderdeel B ook theorievragen. Deze zijn meestal gekoppeld aan het werkstuk uit dat cspe. Je kunt ook kiezen voor vragen bij een filmfragment. In onderdeel B van het cspe KB 2018 zit een filmfragment met vragen over solderen.
kern	Probeer ook enkele kernvaardigheden mee te toetsen. Kernvaardigheden die in veel opdrachten uit cspe's indirect worden meegetoetst zijn o.a.: voorbereiden (meten, aftekenen) en controleren, optimaliseren.

Tips voor Module 3 - Besturen en Automatiseren (BB / KB / GL)

opdracht over:	suggestie / tip:
schakeling opbouwen in practicum	In onderdeel D van alle cspe's van de afgelopen jaren staan geschikte opdrachten over practicumsschakelingen, bijv. een relaischakeling, een pneumatische schakeling, een elektro-pneumatische schakeling. Let erop dat de syllabus een duidelijk onderscheid maakt tussen de stof voor bb en de stof voor KB/GL.
programmeren	Voor KB en GL kun je een programmeerbaar relais laten programmeren. Dit kan als onderdeel van een elektro-pneumatische besturing, maar het kan ook een losse opdracht zijn.
meten en berekeningen met formules	In onderdeel D van veel cspe's staan opdrachten over het meten van stroom/spanning/weerstand. Ook vind je opdrachten waarbij kandidaten berekeningen moeten uitvoeren met de formules: $U = I \times R$ $P = U \times I$ $E = P \times t$ (volgens syllabus alleen voor KB/GL)
theorie	De vragen in de minitoetsen van onderdeel D gaan deels over module 3. Daarnaast kun je bijvoorbeeld naar namen van onderdelen uit de opgebouwde schakeling vragen, of uitleg laten geven over de werking. Je vindt hiervan ook voorbeelden in de oude cspe's.
kern	Probeer ook enkele kernvaardigheden mee te toetsen. Je kunt bijvoorbeeld gespreksopdrachten uit oude cspe's gebruiken. Je laat de werking van de opgebouwde schakeling uitleggen, waarbij je gespreksvaardigheden beoordeelt.

Tips voor Module 4 - Installeren en monteren (BB / KB)

opdracht over:	suggestie / tip:
montage installatie	<p>In onderdeel C van alle cspe's bb en kb staan installatie-opdrachten. Vaak een combinatie elektro/sanitair. Een complete installatie maken kost veel tijd. Je kunt de toetstijd verkorten door zelf een deel van de installatie voor te bereiden. Je monteert bijvoorbeeld zelf de buizen en componenten van het elektrogedeelte, en laat je leerling slechts de bedrading doen. Ook kun je slechts een deel van de montage-opdracht laten maken, bijvoorbeeld:</p> <ul style="list-style-type: none">- alleen het elektrogedeelte- alleen het sanitaire gedeelte wateraanvoer- alleen het sanitaire gedeelte afvoer
theorie	<p>Minitoetsvragen over module 4 vind je deels in de minitoetsen van onderdeel B (4.1 sanitaire installatie) en deels in de minitoetsen van onderdeel D (4.2 elektrische huisinstallatie). Daarnaast kun je mondelinge of schriftelijke vragen stellen over montage-werkzaamheden. In het cspe 2018 onderdeel C staan vragen die je wellicht geschikt vindt.</p>
kern	<p>Probeer ook enkele kernvaardigheden mee te toetsen. Je kunt hier bijvoorbeeld een terugkijkopdracht voor gebruiken uit onderdeel C van een oud cspe.</p>

Economie en Ondernemen

Tips voor de RV-toets

Tips voor Module 1 - Commercieel (BB / KB / GL)

opdracht over:	suggestie / tip:
herkennen en toepassen van de retailformule en de marketinginstrumenten ten aanzien van de doelgroep, het assortiment en de prijs	<ul style="list-style-type: none">- De syllabus werkt deze deeltaak gedetailleerd uit. Daarbij worden de handelingswerkwoorden benoemen, herkennen, toepassen en uitleggen frequent gebruikt. Je kunt de deeltaak zowel theoretisch als praktisch toetsen.- Voor een theorietoets kun je een selectie maken uit minitoetsen van de afgelopen jaren bij dit onderdeel.- Je kunt ook een of enkele praktijkopdrachten afnemen. Denk aan: het ontwerpen en maken van tekstkaarten, posters, folders, het maken van een artikelpresentatie, het uitvoeren van een ontwerp van een winkelinrichting en het inpakken van (cadeau)artikelen. Voor deze opgaven kun je oude cspe's als bron en/of inspiratie gebruiken.- Rekenopdrachten zijn goed mogelijk. Het gaat hier met name om berekeningen voor het instrument prijs. Dergelijke opdrachten vind je in cspe's van de afgelopen jaren.- Houd rekening met de corona-richtlijnen. Laat je leerlingen de opdrachten zelfstandig op afstand van andere kandidaten uitvoeren.
verkopen	<ul style="list-style-type: none">- Het afnemen van praktijkopdrachten ligt voor de hand (aangevuld met enkele theorievragen die je tijdens de uitvoering van een verkoopgesprek kunt stellen). Voor deze opdrachten kun je de cspe's van de afgelopen jaren als bron en/of inspiratie gebruiken. Denk ook aan (filmpjes op), waarbij de leerling de afname van een verkoopgesprek moet beoordelen.- Aarzel je vanwege de corona-richtlijnen over de uitvoerbaarheid van deze praktijkopdracht? Misschien kun je dan gebruikmaken van de door de stichting praktijkleren ontwikkelde simulaties. (https://www.stichtingpraktijkleren.nl)
afrekenen	<ul style="list-style-type: none">- Het gestelde bij 'verkopen' geldt ook voor afrekenen.- Het toetsen van verkopen én afrekenen in één praktijkopdracht is uiteraard ook mogelijk.- Je houdt rekening met de corona-richtlijnen als je de afrekenopdracht in een zeer gestructureerde vorm aanbiedt. Laat je leerling daarbij op voldoende afstand van anderen een boodschappenmandje met artikelen afrekenen.

Tips voor Module 2 - Secretarieel (BB / KB / GL)

opdracht over:	suggestie / tip:
backoffice werkzaamheden uitvoeren	<ul style="list-style-type: none"> - Je kunt de deeltaak zowel theoretisch als praktisch toetsen. - Voor een theorietoets kun je een selectie maken uit minitoetsen van de afgelopen jaren bij dit onderdeel. - Enkele suggesties voor relatief eenvoudig te organiseren praktijkopdrachten: <ul style="list-style-type: none"> - het maken van een (route)planning - het maken van een deelnemerslijst - het versturen van uitnodigingen - digitale berichten opstellen en versturen - een actie- en besluitenlijst van een overleg uitwerken - een uitnodiging in een digitale omgeving maken - een adressenbestand, klantenbestand, leveranciersbestand, voorraadbestand of personeelsbestand bijhouden - een urenverantwoordingen maken / bijhouden - Enkele suggesties voor opdrachten die (iets) meer voorbereidings- en uitvoeringstijd vergen: <ul style="list-style-type: none"> - het regelen van een vergaderruimte en vergaderopstelling - het regelen van hulpmiddelen - het laten verzorgen van catering - het voeren van telefoongesprekken - postverzorgende opdrachten, anders dan een adressenbestand bijhouden - marktinformatie verzamelen en ordenen - gegevens archiveren - Voor inspiratie kun je de cspe's van afgelopen jaren als bron gebruiken. - Houd rekening met de corona-richtlijnen en laat je leerling de opdrachten zelfstandig op afstand van andere kandidaten uitvoeren.
frontoffice werkzaamheden uitvoeren	<ul style="list-style-type: none"> - Je kunt de deeltaak zowel theoretisch als praktisch toetsen. De deeltaak 'ontwikkelingen in de secretariële ondersteuning herkennen (en uitleggen)' is meer geschikt voor theoretische toetsing. - Voor een theorietoets kun je een selectie maken uit minitoetsen van de afgelopen jaren bij dit onderdeel. - Enkele suggesties voor relatief eenvoudig te organiseren praktijkopdrachten: <ul style="list-style-type: none"> - digitale berichten opstellen en versturen - mededelingen verwerken in notities en memo's - het (af)maken van een presentatie - Enkele suggesties voor opdrachten die (iets) meer voorbereidings- en uitvoeringstijd vergen: <ul style="list-style-type: none"> - het voeren van telefoongesprekken - het opstellen van telefoonnotities en memo's - omgaan met klanten/bezoekers (hierbij moet je rekening houden met de coronarichtlijnen waar het de afstand tussen kandidaten en een klant/bezoeker betreft) - een ontvangstruimte representatief houden - Voor inspiratie voor opgaven kun je de cspe's van de afgelopen jaren als bron gebruiken.
	<p>Het toetsen van frontoffice werkzaamheden én backoffice werkzaamheden in één praktijkopdracht is uiteraard mogelijk. Let wel op dat je, in een combinatie van theorietoetsen en/of praktijkopdrachten, niet twee keer dezelfde vaardigheid toetst.</p>

Tips voor Module 3 - Logistiek (BB / KB)

opdracht over:	suggestie / tip:
ontvangst en opslag van goederen	<ul style="list-style-type: none"> - Je kunt de deeltaak zowel theoretisch als praktisch toetsen. - Voor een praktijkopdracht met fysieke goederen kun je denken aan een levering die geteld/gecontroleerd moet worden met een bestelbon, pakbon of vrachtbrief. Je kunt een verzwaring aanbrenge door toevoeging van de manco-breuk-teveellijst. Dergelijke opdrachten vind je in cspe's van de afgelopen jaren. - Voor een praktijkopdracht zonder fysieke goederen kun je denken aan een levering die al door een collega is gecontroleerd (met een pakbon of overzicht goederenontvangst). Je laat je leerling de administratieve afhandeling doen. Eventueel kun je goederen aanbieden als afbeelding. Na een telcontrole kan je leerling die dan in de administratie opnemen. - Voor een theorietoets kun je een selectie maken uit minitoetsen van de afgelopen jaren bij dit onderdeel. Een andere mogelijkheid is dat je concrete vragen stelt over een document, bijvoorbeeld een pakbon. Deeltaak 3.1.4 'derving tegengaan' leent zich ook in het bijzonder om theoretisch te toetsen. - Houd rekening met de corona-richtlijnen en laat je leerling de opdrachten zelfstandig op afstand van andere kandidaten en/of de examinator uitvoeren.
verzamelen, verpakken en verzenden van goederen	<ul style="list-style-type: none"> - Je kunt de deeltaak zowel theoretisch als praktisch toetsen. - Praktijkopdrachten mét of zónder fysieke goederen zijn mogelijk, maar vragen een uitgebreide voorbereiding. Je moet je leerlingen dan voorzien van contextbeschrijving en (werk)instructies. - Een andere mogelijkheid is dat je een vooraf ingevulde vrachtbrief verstrekt. Daarna laat je je leerling via een tariefoverzicht van een transporteur de vrachtkosten berekenen (deeltaak 3.2.3 'goederen verzenden'). - Voor een theorietoets kun je een selectie maken uit minitoetsen van de afgelopen jaren bij dit onderdeel.
voorraad bijhouden, inventariseren en bestellen	<ul style="list-style-type: none"> - Je kunt de deeltaak zowel theoretisch als praktisch toetsen. - Het ligt voor de hand dat je deze deeltaak combineert met één van de twee vorige deeltaken. En vervolgens combineert met de deeltaken 3.3.1/3.3.2 'begrippen met betrekking tot de voorraad herkennen (en toepassen)' én 3.3.3 'administratie voorraadbeheer'. Zo ontstaat er een 'flow' in je RV-toets. - Voor een meer theoretische (en rekenkundige) benadering kun je je leerling een (juist) ingevuld voorraadoverzicht verstrekken, waarna je de deeltaken 3.3.1/3.3.2/3.3.3 toetst. - Voor een theorietoets kun je een selectie maken uit minitoetsen van de afgelopen jaren bij dit onderdeel. Let daarbij op, zeker in combinatie met al praktisch getoetste deeltaken, dat je niet twee keer dezelfde lesinhoud toetst.

Tips voor Module 4 - Administratie (BB / KB)

opdracht over:	suggestie / tip:
<p>bedrijven, bedrijfsfuncties en bedrijfsprocessen herkennen en benoemen</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Deze deeltaak kun je het best theoretisch toetsen. Het gaat namelijk om 'herkennen' en 'benoemen'. - Voor een KB-theorietoets kun je de vragen gebruiken uit de minitoetsen (rood en blauw) van de afgelopen jaren bij onderdeel B, of een selectie daaruit maken. - Ook voor een BB-theorietoets kun je gebruikmaken van de KB-minitoetsen (er zijn geen BB-minitoetsen voor Administratie), tenminste als die vragen een beroep doen op 'herkennen'. Vragen waarin 'benoemen' wordt gevraagd, zijn niet geschikt voor BB. Let op: een meerkeuzevraag is in principe een vorm van herkennen. - Voor BB kun je ook gebruikmaken van de open vragen over deze deeltaak in de cspe's van afgelopen jaren, zoals in opdracht 4 (rood) en opdracht 2 (blauw) van 2020. - Als je zelf vragen ontwikkelt, biedt de syllabus van 2020 concrete aanknopingspunten. Voordeel hiervan is dat het onderscheid tussen BB en KB inzichtelijk is.
<p>de administratie van de (handels)onderneming bijhouden</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Je kunt deze deeltaak deels theoretisch en deels praktisch toetsen. - Voor een KB-theorietoets kun je de vragen gebruiken uit de minitoetsen (rood en blauw) van de afgelopen jaren bij onderdeel B, of een selectie daaruit maken. Je kunt ook gebruikmaken van de open vragen over deze deeltaak in de cspe's van afgelopen jaren, zoals in opdracht 2 (blauw) van 2020. - Voor een BB-theorietoets kun je denken aan vragen over: <ul style="list-style-type: none"> - de noodzaak van een boekhouding voor de resultaatbepaling (ook KB) - idem i.v.m. de eisen van de belastingdienst (ook KB) - de inrichting van de boekhouding/ het rekeningschema van bijlage 1 van de Syllabus 2020 (ook KB) - bedrijfsgegevens uit indexcijfers, tabellen, grafieken (BB aflezen, KB lezen en interpreteren) - een exploitatieoverzicht (BB aflezen, KB lezen en interpreteren) - Voor praktijkopdrachten kun je denken aan: <ul style="list-style-type: none"> - offerte/inkooporder/orderbevestiging /factuur opstellen/verwerken/controleren (BB/KB) - offertes vergelijken (BB/KB) - boekingsstukken verwerken (BB/KB) - financiële gegevens omzetten in indexcijfers (KB) - digitaal tabellen/grafieken maken van financiële gegevens (KB) - omzetrapportage (verder) uitwerken (BB/KB) - netto/bruto-verkoopprijs/kostprijs berekenen (BB/KB) - kostprijs berekenen bij constante en variabele kosten (KB) - afschrijvingsbedragen/boekwaarde berekenen met vast percentage aanschafwaarde (BB/KB) of met vast percentage boekwaarde (KB), bijv. in de vorm van een afschrijvingsplan opstellen (KB) - loonkosten berekenen (BB/KB) - break-evenpoint berekenen (KB) - resultaat/winst over een maand/kwartaal/jaar berekenen (BB/KB) <p>Voor inspiratie kun je de cspe's van de afgelopen jaren als bron gebruiken.</p>

Horeca, Bakkerij en Recreatie

Tips voor de RV-toets

Tips voor Module 1 - Gastheerschap (BB / KB / GL)

Gastheerschap is lastig in te richten met gasten binnen de richtlijnen van het RIVM. Daarom een aantal andere handvatten:

- Met een praktijkopdracht kun je de couvert-kennis van leerlingen testen. Je kunt leerlingen bijvoorbeeld een tafel laten indekken of een standaardcouvert aan laten passen voor een bepaalde bestelling. Dit zou goed kunnen voor 4 personen, waarbij aandacht nodig is voor het spiegelen.
- In een andere praktische opdracht kun je het combineren van glazen en bepaalde dranken toetsen, of het laten bereiden van een (alcoholvrije) cocktail of speciale koffie.
- Je kunt een telefoongesprek laten voeren met iemand die informatie wil over de menukaart of een reservering wil maken.
- Je kunt je leerling een mise-en-placelijst voor het serveren van een menu (voor 4 of 8 personen of nog meer) op papier laten maken. Je leerling heeft dan wel een overzicht nodig van het menu en van de serveerwijzen die gehanteerd worden.
- Je kunt je leerling een menukaart laten maken volgens bepaalde richtlijnen.

Tips voor Module 2 - De bakkerij (BB / KB)

- Combineer een praktische opdracht met theoretische vragen. Dit kan bijvoorbeeld een bakkerijproduct uit een oud CSPE zijn, gecombineerd met een aantal mondelinge vragen. De mondelinge vragen kunnen bijvoorbeeld gaan over: de ingrediënten uit het recept, de bereidingswijze van het product, het omrekenen van hoeveelheden, hygiëne, de opslag van de grondstoffen, de etikettering, enzovoort. Je kunt deze vragen stellen tijdens het bakken. Belangrijk is om per categorie meerdere vragen te maken, zodat niet alle leerlingen dezelfde vragen krijgen, maar wel uit alle categorieën een vraag moeten beantwoorden.
- Een praktijkopdracht bakken is ook zeer geschikt om een planningsopdracht aan te koppelen.

Tips voor Module 3 - De keuken (BB / KB / GL)

- Combineer een praktische opdracht met theoretische vragen. Dit kan bijvoorbeeld een kookopdracht uit een oud CSPE zijn, gecombineerd met een aantal mondelinge vragen. De mondelinge vragen kunnen bijvoorbeeld gaan over: de ingrediënten uit het recept, de bereidingswijze van het gerecht, het omrekenen van hoeveelheden, hygiëne enzovoort. Je kunt deze vragen stellen tijdens het koken. Belangrijk is om per categorie meerdere vragen te maken zodat niet alle leerlingen dezelfde vragen krijgen, maar wel uit alle categorieën een vraag moeten beantwoorden.
- Een praktijkopdracht koken is ook zeer geschikt om een planningsopdracht aan te koppelen, of een opdracht over het invullen van een bestellijst bij de groothandel.

Tips voor Module 4 - Recreatie (BB / KB)

- Het is een optie om een aantal praktische opdrachten op de computer of op papier te combineren. Dit kunnen (aangepaste) opdrachten zijn uit een oud CSPE, zoals: het maken van een poster of een bericht voor sociale media, per mail reageren op een verzoek, een rooster maken, een activiteitenprogramma samenstellen of accommodaties reserveren.
- Je kunt ook een (aangepaste) opdracht uit een oud CSPE geven over catering bij een activiteit, of over een kostprijsberekening.
- Deze module is geschikt om met leerlingen een praktisch gesprek te voeren. Denk hierbij bijvoorbeeld aan een promotiegesprek of een instructiegesprek voor een activiteit.

Groen

Tips voor de RV-toets

Algemene tips:

- Onderstaande suggesties houden rekening met de RIVM-richtlijn van 1,5 meter afstand.
- Combineer een praktische opdracht of ICT-opdracht met theoretische vragen, eventueel uit een oud CSPE.
- Theoretische vragen kunnen mondeling, schriftelijk of digitaal afgenomen worden.
 - Mondelinge vragen kun je bijvoorbeeld stellen tijdens of vlak na het uitvoeren van een praktische opdracht. Belangrijk hierbij is om per categorie (eindterm/discipline/begrip) meerdere vragen te maken. Zo krijgen niet alle leerlingen dezelfde vragen, maar moeten ze wel uit alle categorieën een vraag beantwoorden.
 - Schriftelijke vragen kunnen open vragen en gesloten vragen zijn die gaan over de praktische opdracht. Ze kunnen ook gaan over andere eindtermen in de profielmodule.
 - Digitale vragen kunnen bijvoorbeeld bestaan uit minitoetsvragen uit een oud CSPE.

Tips voor Module 1 - Groene productie (BB / KB)

praktische opdracht	suggestie / tip
teeltwerkzaamheden uitvoeren	- grond bewerken en de grond bemesten - planten, poten of zaaien - gewasbescherming uitvoeren
planten vermeerderen	- vermeerderingsmethoden bij planten toepassen
huisvesting productiedieren	- deel stal opmeten en vergelijken met de norm
voeradvies productiedieren	- ruwvoer herkennen - voer afwegen
gezondheid productiedieren	- gezondheid beoordelen - conditie beoordelen - dier verplaatsen

ICT- of theoretische opdracht	suggestie / tip
teeltwerkzaamheden uitvoeren	- teeltplan maken
gewassen oogsten	- theoretische of mondelinge vragen over producten oogsten, bewaren, sorteren Eventueel beeldfragmenten gebruiken.
huisvesting van productiedieren	- plattegrond van een stal nemen en vergelijken met de norm
voortplanting/fokkerij	- theoretische of mondelinge vragen over bronstverschijnselen van productiedieren Eventueel beeldfragmenten gebruiken.
voeradvies productiedieren	- voeradvies opstellen adhv gegevens van een bepaald productiedier

Tips voor Module 2 - Tussen productie en verkoop (BB / KB / GL)

praktische opdracht	suggestie / tip
bakproduct of gerecht bereiden	<p>een bakproduct of gerecht volgens een bereidingswijze bereiden:</p> <ul style="list-style-type: none"> - grondstoffen kiezen - grondstoffen afwegen - grondstoffen schoonmaken en op een bepaalde manier klein/fijn snijden - bedrijfsmatige en persoonlijke hygiëne - juist gebruik materialen - juist bereidingsproces - juist resultaat eindproduct
organoleptische keuring uitvoeren	<p>Laat een bakproduct of gerecht en een vergelijkbaar product of gerecht uit de winkel beoordelen met een cijfer. De leerling let op bepaalde aspecten als vorm, smaak, geur, kleur en textuur, en beoordeelt deze met een cijfer. De leerling spreekt met argumenten een voorkeur uit voor één van de twee. Beoordeel of in de argumentatie de beoordeelde aspecten en cijfers terugkomen. Laat gemiddelden van de cijferbeoordelingen uitrekenen. (KB/GL)</p>

ICT- of theoretische opdracht	suggestie / tip
opdracht over een onderdeel van HACCP	<p>bedrijfsmatige versus persoonlijke hygiëne:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wat hoort bij bedrijfsmatige en wat bij persoonlijke hygiëne?
opdracht over voorraadbeheer	<p>een opdracht over voorraadbeheer:</p> <ul style="list-style-type: none"> - om een product te bereiden is er een bepaald aantal van elke grondstof nodig. Is van elke grondstof nog voldoende op voorraad? - er is een bestelling voor een aantal producten binnengekomen. Welke producten komen door de bestelling onder de minimumvoorraad en moeten worden besteld tot het maximum?

Tips voor Module 3 - Vergroening stedelijke omgeving (BB / KB / GL)

praktische opdracht	suggestie / tip
ontwerptekening lezen	<ul style="list-style-type: none"> - lijst met materialen maken en klaarleggen adhv een ontwerptekening
ontwerp realiseren	<ul style="list-style-type: none"> - beplantingsvak uitzetten - bestrating aanleggen - grond gebruiksklaar maken en bemesten - adhv beplantingsplan bijvoorbeeld vaste planten en heesters planten - afval scheiden
groene ruimte onderhouden	<ul style="list-style-type: none"> - haag snoeien - onkruid verwijderen
dieren huisvesten	<ul style="list-style-type: none"> - hok reinigen en ontsmetten
dieren voeren	<ul style="list-style-type: none"> - voersoorten herkennen - juiste hoeveelheid voer afwegen
dieren verzorgen	<ul style="list-style-type: none"> - geslacht bepalen - conditie beoordelen - dier fixeren
waterkwaliteit bepalen	<ul style="list-style-type: none"> - kwaliteit drinkwater adhv geur en kleur bepalen
andere informeren over het belang van plant en dier	<ul style="list-style-type: none"> - een educatieve activiteit assisteren/realiseren bijvoorbeeld een workshop of speurtocht

ICT- of theoretische opdracht	suggestie / tip
ontwerptekening lezen	- omrekenen van schaal naar werkelijke afmetingen
groene ruimte onderhouden	- onderhoudsplan maken (GL) - kostprijsberekening maken (GL)
dieren huisvesten	- van plattegrond bepalen of de huisvesting van (kinderboerderij)dieren aan de norm voldoen
dieren voeren	- voersoorten herkennen adhv foto's - berekenen hoeveel voer de dieren op een kinderboerderij per dag aan eten nodig hebben
dieren verzorgen	- dagelijkse- en periodieke verzorging bepalen
andere informeren over het belang van plant en dier	- door het maken van een flyer/facebookpagina/Instagrampagina anderen informeren over de komst van bijvoorbeeld een nieuwe speeltuin - een programma/draaiboek maken voor een rondleiding door bijvoorbeeld een insectentuin (GL)

Tips voor Module 4 - Groene vormgeving en verkoop (BB / KB)

praktische opdracht	suggestie / tip
producten in ontvangst nemen, verwerken en verzorgen	- producten, bijvoorbeeld bloemen/planten/dierbenodigdheden controleren op kwaliteit, verkoopklaar maken, in de winkel zetten (fifo/spiegelen) en verzorgen
promotieactiviteit uitvoeren	- een 'groen' product promoten, bijvoorbeeld een nieuwe plantensoort in de winkel en deze promotie voorbereiden (KB) en uitvoeren
artikelpresentatie maken	- een artikel (bijvoorbeeld een nieuw 'groen' product) presenteren en rekening houden met compositie/kleur/vorm
decoratieve schikking maken	- de benodigdheden voor het maken van een bloemstuk klaarleggen - een bloemstuk maken mbv steektechnieken
korenschoof gebonden boeket maken	- de benodigdheden voor het maken van een boeket klaarleggen - een korenschoof gebonden boeket maken
een groene ruimte inrichten	- een moodboard maken (knippen/plakken) - een (deel van) een ruimte inrichten adhv een ontwerp en mbv een moodboard
producten verkopen (telefonisch/fysiek)	- verkoopgesprek voeren - advies geven - producten inpakken - producten afrekenen - korting berekenen - bestelling noteren

ICT- of theoretische opdracht	suggestie / tip
inkoopkanalen kiezen	- inkoopkanaal kiezen, bijvoorbeeld groothandel en producten kiezen en bestellen bij deze groothandel - kostprijsberekening maken (GL)
producten in ontvangst nemen, verwerken en verzorgen	- producten, bijvoorbeeld bloemen/planten controleren op kwaliteit, verkoopklaar maken, in de winkel zetten en verzorgen
promotiemateriaal maken	- een flyer/facebookpagina/Instagrampagina maken om een 'groen' product te promoten
artikelpresentatie ontwerpen	- een artikelpresentatie ontwerpen (bijvoorbeeld van een nieuw 'groen' product)